

varfom med at overføre fremmede Skikke til vort Land, uden ret at overveie, hvorvidt disse fremmede Skikke, der staae i nøie Forbindelse med den Maade, hvorpaa Forholdene have udviklet sig i Udlandet, virkelig passe paa vore Forhold, saaledes som de have udviklet sig her, og jeg skal erindre om, at Rettsudviklingen i et Land er ikke noget Tilfældigt eller Sigegyldigt, men staaer i en mere eller mindre bestemt paa- viislig Forbindelse med hele Folkets eiendommelige Udvikling og Sædvaner. Jeg skal, da der er en heel Deel Stof for mig at behandle, ikke gaae videre ind paa denne Gjenstand, men kun bemærke, at de statistiske Data, man i Motiverne har tillagt Bægt til Støtte for sin Anskuelse, vistnok kunde give Anledning til adskillige Erindringer. Som en tredje Grund, der skulde tale for Drettelsen af en særlig Handelsret, kan man anføre, at Handelsfager ofte ere af den Natur, at det er paastrængende nødvendigt, at de hurtigt føres til Ende. Jeg skal ikke benægte, at der kan gives saadanne Tilfælde; imidlertid troer jeg, at man ogsaa her seer Tingene i et noget eenfaldigt Lys. Der ere mange Handelsfager, med hvilke det aldeles ikke hæfter mere, end med andre Sager. Alle de Sager, som dreie sig om Afslutning af Mellemværende, imellem Handlende for en tidligere Tid, hvor der er Spørgsmaal om endelig Afregning, eller Erstatning osv., kræve ingenlunde nogen hurtigere Afgjørelse end andre Retssager, og der er mange andre civile Sager, hvor Hastværket kan være ligesaafuldt nødvendigt. Naar, t. Ex. en Eier frygter for, at hans Eiendom skal blive ødelagt af en Leier eller Forpagter, og han anlægger Sag mod ham til Leieforholdets Ophævelse paa Grund af den contractstridige Maade, hvorpaa han formeentlig behandler Eiendommen, kan det være meget vigtigt for en saadan Mand jo før jo hellere at faae denne Sag bragt til Ende og faae Leieren eller Forpagteren ud af Eiendommen. Jeg troer, altsaa ikke, at det kan siges, at just Handelsfager i Almindelighed fortrinsviis skulde gjøre det nødvendigt, at Sagen fremmes hurtigere; men selv ogsaa forudsat, at Handelsfager trænge til en hurtigere Processform, er det jo derfor ikke givet, at det er nødvendigt at oprette en særskilt Ret for

dem. Det vilde ingenlunde være umuligt i disse Sager for de ordinære Retter at indføre en hurtigere Processform, hvorpaa man jo har flere Exempler; man vilde, dersom de hurtigere Processformer, man nu kender, ikke skulde ansees tilstrækkelige, hyerligere kunne udvikle dem. — Altsaa, jeg troer ikke, at man kan sige, at der er nogen egentlig Trang til Drettelsen af en saadan særegen Ret, og paa den anden Side staaer det for mig saaledes, at en saadan Foranstaltning ikke er ganske uden Betænkelse. Handelsfager ere i deres egentlige Grundvæsen slet ikke forskjellige fra almindelige civile Sager, og det kan ikke ansees for heldigt at udskille Jurisdictionen paa samme Sted, at løsrive en særlig Ret fra Forbindelsen med den almindelige civile Ret, hvorved der kunde udvikles en forskjellig Retsspraxis. Det forekommer mig fremdeles, at det, som man seer af Motiverne til Udkastet, at Minoriteten i Grosferer-Societetets Comitee skal have udtalt sig for, nemlig det Hensigtsmæssige i at stille Drettelsen af Handelsretter i Bero, indtil der var tilvejebragt en Handelslovbog, har Meget for sig, og jeg skal endelig bemærke, at jeg ikke vil opkaste nogen Tvivl om, at jo den kjøbenhavnse Handelsstand er i Besiddelse af tilstrækkelig Dygtighed og intelligente Kræfter til at afgive Medlemmer til en særegen Handelsret, men derimod troer jeg vel, at der mulig kan stille sig væsentlige Hindringer iveien for at faae de bedste og dygtigste Kræfter af Handelsstanden til at indtræde i den tilkomende Søs og Handelsret; Forholdene hos os ere nemlig ikke saaledes, at de dristigste og dygtigste Handelsmænd have Tid eller Lyst til at opoffre flere Dage om Ugen til at sidde i Handelsretten. Disse mine Betænkligheder fjernes imidlertid noget ved en Bestemmelse i Udkastet, nemlig § 15, første Deel, der aabner Afgang for Parterne til, naar de ville det, at faae deres Sager behandlede af den ordinære Ret; og mine Betænkligheder ville endvidere kunne fjernes ved nogle Endringer i det foreliggende Lovudkast, som jeg senere skal tillade mig at paapege. Ligesom jeg erkjender, at det, efter hvad der er passeret tidligere i denne Sag her i Thinget, har været fuldkommen loyalt af Ministeret, at det har taget denne Sag for, og